

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

51. Petrus confessionem fecit in die Nativitatis Domini, sed postea in multa peccata incidens, tempore Quadragesimæ, scelera illa Confessario non exposuit; quæritur, an illa prima confessione ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

nunt esse reservata, atque adeo iterum ab illis poterit absolvi. Si vero per novam confessionem, & independentem ab alia intelligant aduersarij confessionem ita novam, & independentem, ut nec expressè, nec virtualiter pertinuerit, aut debuerit pertinere ad partem materiæ præcedentis confessionis saltem est; quod ea sit omnino nova confessio; est enim quasi appendix præcedentis confessionis, in cuius partem intrasset hæc confessio, si memoria occurrissent illa peccata, & absolutio non minus directè fuisset illorum, quam aliorum, sicut absolutio tempore Jubilæi facta; ergo eodem modo censeri possunt peccata illa oblita capacia absolutionis ab eodem Sacerdote; qui prius audivit. Hæc omnia Dicitillus satis quidem probabiliter.

RESOL. L.

An quis satisfaciat præcepto Ecclesie cum confessione voluntariè nulla, quia sine dolore, proposito, &c?

Et notatur, quod talis invalide absolutus licet non satisfaciat præcepto Ecclesie, tamen liberatur à reservatione, si Confessarius potestatem habeat ab his absoluer. di.

Et an per dictam confessionem possit vitare penam excommunicationis in Constitutionibus Episcopalis impositam?

Et an pueri statim post usum rationis incurrant dictam excommunicationem, vel necesse est, ut quatuordecim annos habeant ad incurrendam excommunicationem; & ita pueri excusantur à censura ferenda à iudice, non tamen à censura Canonis? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 119. aliàs 120.

Sup. hoc in tom. 3. tr. 1. Ref. 29. à § Ex hac.

§. 1. **N**egativam sententiam docent Nugnus in addit. ad 3. p. tom. 1. q. 7. art. 5. diff. 6. Faber de pœnit. in 4. sent. dist. 17. q. unic. diff. 40. c. 3. n. 5. Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 36. sect. 7. n. 3. Coninch. de Sacram. disp. 5. dub. 9. Layman in Theol. moral. lib. 5. tr. 6. c. 5. n. 10. Sotus in 4. dist. 18. art. 3. Medina in siamm. lib. 1. c. 14. §. 41. Navarrus c. 10. n. 4. Camptolus in resp. anor. lib. 1. q. 19. Filliuc. tom. 1. tr. 67. c. 13. n. 64. Sylvius in 3. p. q. 6. art. 5. queritur 1. Emanuel Sà ver. Confessio, n. 1. & alij. Et ratio est, quia non aliam confessionem præcipit Ecclesia, quam Deus. Sed præcepto divino quis non satisfacit, nisi per susceptionem Sacramenti. Ergo nec Ecclesiastico. Unde si nulla fit confessio etiam ex parte Sacerdotis, etiam tenebitur penitens iterum confiteri, quia præcepto Ecclesiastico non satisfacit, ut notant Sylvius, & Filliucius ubi supra. Hæc opinio est probabilior.

2. Sed contrariam etiam probabilem existimo cum Fagundez præc. 2. lib. 1. c. 4. in fine. quam docent Paludan. in 4. dist. 17. q. 7. Gabriel ibidem, q. 1. art. 3. dub. ult. Victoria in sum. q. 163. Alensis p. 4. q. 77. n. 5. art. 7. Sylvest. ver. Confess. 4. n. 3. in fine, & alij; quia Ecclesia solum externum confessionis actum præcipere potest, de occulto autem defectu non iudicat. Adde, quod remissio peccatorum, cum sit finis præcepti, non cadit sub præcepto. Vide etiam Pitigian. in 4. tom. 2. dist. 17. q. unic. art. 7.

3. Notandum est tamen, quod talis invalide absolutus, licet stando in prima opinione non satisfaciat præcepto Ecclesie, tamen liberatur à reservatione peccatorum, si Confessarius potestatem habeat ab iis absolvendi. Et ita docent Coninch,

de Sacram. disp. 8. dub. 12. num. 91. Layman in Theol. moral. lib. 5. tract. 6. c. 5. n. 11. & alij penes ipsos, & ego ipse alibi.

4. Notandum secundò, quod Henriquez lib. 4. c. 4. §. 1. licet doceat per confessionem invalidam ex culpa penitentis, humanum præceptum annuæ confessionis non impleri; tamen putat per eam confessionem vitari penam excommunicationis in constitutionibus Episcopalis impositam contra tale præceptum transgredientes; verum hæc sententiam non admittit Fagundez num. 12. sed probabilem illam esse docet Eman. Sà ver. Confess. n. 1.

5. Sed quidquid sit de hoc, ego puto pueros ante quatuordecimum annum non incurrere supra dictam excommunicationem, licet per confessionem invalidam non satisfaciant Ecclesiastico præcepto de annua confessione, quia tales pueri excusantur à censura ferenda à iudice, non tamen à censura Canonis, quod est valde notandum. Et ita docent Filliucius tom. 1. tract. 7. cap. 3. n. 72. & Nugnus in addit. ad 3. part. quæst. 6. art. 5. dub. 1. ubi sic ait: Videtur mihi satis probabile, pueros ante annos pubertatis non ligari excommunicatione, vel aliis penis Ecclesiasticis, unde quando in aliqua Parochia in communi excommunicantur, qui non sunt confessi, non comprehenduntur pueri, ut supra. Ita ille.

RESOL. LI.

Petrus confessionem fecit in die Nativitatis Domini, sed postea in multa peccata incidens, tempore Quadragesimæ scelera illa Confessario non exposuit; queritur, an illa prima confessione satisfecerit præcepto Ecclesie annuæ confessionis?

Quod est querere, an fideles satisfaciant præcepto confessionis quocumque anni tempore confitendo, vel teneantur confiteri tempore Quadragesimæ?

Et quid est dicendum, si post confessionem peccavit mortaliter, & suscepturus est Eucharistiam in Paschate, aut si mortis articulus superveniat? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. Ref. 54.

§. 1. **N**oster P. D. Marcellus Megalla in 1. part. lib. 5. c. 3. n. 3. secundum jus commune asserit sufficere hoc præceptum adimpleri quocumque anni tempore, quia in cap. omnis, ex quo iure habemus præceptum annuæ confessionis, solummodo præcipitur, ut fiat semel in anno. Ergo sufficit, ut quocumque anni tempore fiat. Verum quia consuetudo universalis Ecclesie, quæ facit jus commune, ut habetur in Clem. fin. de etat. & qualitat. jam obtinuit, ut adimpleatur tempore Quadragesimæ; ergo servanda est, ut in l. minimè, ff. de legibus, quam consuetudinem cum probaverit Concil. Trident. sess. 14. c. 5. in fine, inde fit, ut hodie unusquisque dicto tempore Quadragesimæ confiteri teneatur, & hæc opinionem expressè docet Medina Cod. de pœnit. q. 18. de confessione semel in anno faciendâ. Hæc Megalla.

2. Sed pace doctissimi viri, contrariam sententiam probabiliorè, & vioreme esse assero cum Valquez in 3. p. tom. 4. q. 90. art. 3. dub. 1. Sylvio in addit. ad 3. p. q. 6. art. 5. dub. 3. n. 9. & Nugno in addit. ad 3. p. tom. 2. q. 6. art. 5. diff. 4. f. mibi 250. qui ad argumenta opposita sententiæ respondent distinguendo: asserunt enim quod quando consuetudo est universalis, & intelligunt homines se obligari

obligari ad talem actum ratione sui, & non ex aliquo accidenti, habet in hoc casu consuetudo illa vim præcepti. Quando verò consuetudo non est ita universalis, & ex alia parte non censentur homines se obligari ad talem actum secundum se, sed ex aliquo accidenti, non habet talis consuetudo vim præcepti illum actum secundum se consideratum, & ita contingit in nostro casu; solum enim intelligunt homines se obligari ad confessionem Paschatis propter communionem. Ita illa consuetudo fuit introducta, ut homines præpararentur ad communionem, ad quam tempore Paschæ tenebantur, ita ut etiam simul impleverint præceptum confessionis; non verò introducta fuit hæc consuetudo pro præcepto confessionis secundum se.

3. Ad auctoritatem Tridentini patet responsio ex dictis; nam in illis verbis Concilij, tantum in sensu supradicto approbatur illa consuetudo confessionis, & ibi Concilium tantum voluit significare contra Hæreticos, retinendum esse morem illum confitendi; sed quod secundum se ratione confessionis eo tempore obligaret: & ita retineatur, non curavit; unde quando dixit Concilium, quem morem, &c. ad illud refert, quod dixerat observari morem in Ecclesia confitendi, de quo etiam institutum. Hæc Nugnus, & Vasquez.

4. Dicendum est igitur absolute, si quis confessionem fecit intra annum, non teneri postea in Quadragesima confiteri; cum jam adimpleverit præceptum annuæ confessionis. Ita Sotus in 4. disp. 28. q. 1. art. 4. Canus in relect. de pœnit. p. 5. Valencia tom. 4. disp. 7. q. 9. punct. 4. Reginald. in praxi tom. 1. lib. 6. cap. 2. n. 33. Molfes. in summa, tom. 1. tr. 7. c. 10. n. 23. Azor. p. 1. lib. 2. c. 38. q. 7. Suarez in 3. p. 1. 4. disp. 36. sect. 3. n. 4. Henriquez lib. 4. de Sacram. c. 4. n. 7. Coninch. de Sacrament. disp. 5. dub. 7. n. 58. Victoria in summa, q. 137. Zecola in praxi pœnit. c. 10. q. 9. & alij DD. communiter. Fieri tamen potest, ut alio titulo teneatur confiteri, ut si post confessionem peccavit mortaliter, & suscepturus est Eucharistiam in Paschate; aut si mortis articulus superveniat: in his enim casibus teneatur denuo confiteri.

RESOL. LII.

An si quis, v. g. in Nativitate confessus est, teneatur postea confiteri, si sequenti Paschate à communionem accipienda impediatur?

Et an ex justa causa usque ad Pentecostem confessionem, & communionem differre possit? Ex part. 3. u. 4. Ref. 81.

§. 1. PRO affirmativa sententia Layman ubi infra citat Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 361. sect. 3. sed immeritò, & Petrum Sotum sect. 5. de necessitate confessionis, & idem tenet Pater Magala in p. 1. lib. 5. cap. 3. n. 3.

2. Sed contrariam sententiam prorsus sustinendam esse puto, quam ego ipse docui adversus Medalam in resol. 54. tr. 3. miscellan. ubi plures DD. adduxi hanc sententiam tenentes, quibus nunc addo Emanuele Sa ver. Confessio, n. 4. & Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 6. c. 5. n. 10. quia Concilium Lateranense in cap. omnis utriusque sexus, non ita statuit de confessione, ac de communionem. Nam dicit, ut fideles omnia sua peccata saltem semel in anno confiteantur, & communionem saltem in Paschate accipiant. Ergo non ita pro confessione,

sicuti pro communionem tempus Paschale assignavit.

3. Ex his optime infert Layman, quòd infirmi in lecto defixi, qui communionem in Paschate pro tali impedimento suscipere non possunt, non sunt compellendi ad confitendum, si intra anni decursum legitime confessi sunt. Imò addit, & si aliquis toto anno nunquam confessus fuisset, & communionem ad breve tempus ex causa justa usque ad Pentecostem differre statueret, probabile est, graviter non peccaturum, etsi etiam confessionem differret, si putaret postea eam commodius peccaturum esse.

4. Dicendum est igitur absolute, ut ego ex pluribus Doctoribus in dicta resol. firmavi, si quis confessionem fecit intra annum, non teneri postea in Paschate confiteri, quia jam adimplevit præceptum annuæ confessionis, nisi de novo peccaverit mortaliter, & factam communionem accipere velit.

Sup. hoc in Resol. not. præteritæ cursum in fine, & in Resol. 2. §. Sed ego in fine.

RESOL. LIII.

An quis intra annum confessus est, teneatur in Quadragesima confiteri nova peccata mortalia?

Et in casu supradicto, an talis in anno sequenti teneatur confiteri illa peccata commissa post confessionem anni præteriti, & cum tali confessione effecta in anno sequenti satisfaciatur etiam præcepto anni sequentis?

Et an annus pro impletione dicti præcepti computandus sit à Januario in Januarius: vel à Quadragesima in Quadragesimam, vel à Paschate in Pascha?

Et si quis v. g. in principio anni confessus est venialia, & postea commisit mortalia, an, inquam, teneatur ex præcepto annuæ confessionis confiteri intra illum annum dicta peccata mortalia?

Et cursum notatur, quòd qui anno præcedenti omisit confessionem peccatorum mortalium, teneatur magis probabiliter à principio anni sequentis ad confessionem illorum? Ex part. 4. tract. 4. & Miscell. Resol. 206.

§. 1. AD hunc casum ita respondet Mercerus de Sacrament. in 3. part. Divi Thomæ, quest. 6. artic. 5. num. 3. Notandum esse probabile illum; qui intra annum sæpius confessus est, si haberet in Quadragesima conscientiam novi peccati mortalis, quòd nunquam confessus esset, teneri nihilominus ad confitendum illo anno pro tempore Quadragesimæ, hoc enim videtur significare cap. omnis utriusque, cum præcipit confiteri semel in anno omnia peccata, scilicet mortalia, & quidem illa, ut apparet, quæ eodem anno commisit: in isto autem casu talis non est confessus omnia peccata mortalia eo anno commissa, ergo tenetur. Hoc tamen dico esse probabile, & in praxi certum esse tutius, non tamen est planè certum, responderi enim potest cap. non loqui de omnibus peccatis, quæ committuntur usque ad finem anni, sed de omnibus, quæ habemus quantum confitemur. Ita ille.

2. Sed ego * alibi negativam sententiam, quam ipsemet Mercerus probabilem putat, absolute docui, & nunc iterum doceo cum Gaspare Hurtado de Sacram. disp. 7. de pœnit. diff. 1. quia qui jam semel confessus est omnia mortalia, quorum tempore confessionis habuit conscientiam, implevit præceptum

* Alibi in duabus Resol. præcedentibus.